

Sygn. akt V CSK 457/10

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSA Marek Machnij

w sprawie z powództwa Produkcyjno-Usługowej Spółdzielni Pracy "M."
w likwidacji w Z.

przeciwko Bankowi Spółdzielczemu w Z.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 października 2011 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 17 czerwca 2010 r.,

- 1. oddała skargę kasacyjną;**
- 2. oddała wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony apelacją strony powodowej wyrok Sądu Okręgowego z dnia 10 listopada 2009 r. i uznał, że tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego (wystawiony przez pozwany Bank) pozbawiła wykonalności w części przekraczającej należność główną w kwocie 60.000 zł, której zaspokojenie może nastąpić tylko w ramach egzekucji z nieruchomości obciążonej hipoteką, a idące dalej powództwo oddalił; oddalił też apelację strony powodowej w pozostałym zakresie (pkt 1 i 2 wyroku). Sąd ten podzielił stanowisko strony wnoszącej apelację, że objęta bankowym tytułem wykonawczym należność kredytowa uległa przedawnieniu (art. 118 k.c.) i nie mogła być egzekwowana od pozwanej spółdzielni (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.). Zgodnie jednak z art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, przedawnienie roszczenia zabezpieczonego hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej hipoteką, przy czym przepisu tego nie stosuje się w odniesieniu do roszczenia o odsetki.

Podzielając ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, Sąd Apelacyjny uznał, że występujący w postępowaniu rozpoznawczym likwidatora spółdzielni J. W. został prawidłowo ustanowiony do reprezentowania tej Spółdzielni.

W skardze kasacyjnej pozwanego Banku podniesiono zarzut naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 379 pkt 2 k.p.c. w związku z uchybieniem przez Sąd obu instancji art. 67 § 1 k.p.c., art. 71 k.p.c., art. 199 § 1 pkt 3 i § 2 k.p.c. oraz art. 365 k.p.c.; zarzut naruszenia art. 210 § 3 k.p.c, art. 235 k.p.c. i 236 k.p.c. oraz zarzut naruszenia art. 350 § 1 k.p.c. Zaskarżeniem objęto pkt 1 i 3 wyroku. Skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku w części zaskarżonej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z akt sprawy wynika, że w postępowaniu rozpoznawczym w imieniu powodowej spółdzielni występował jej likwidator ustanowiony w 2003 r. (k. 103 akt, k. 142, 146 akt). Wyrok Sądu Rejonowego z dnia 10 listopada 2009 r. zapadł po ustanowieniu kuratora na podstawie art. 42 § 1 k.c., natomiast wyrok Sądu drugiej instancji - po wydaniu postanowienia z dnia 5 stycznia 2010 r. po uchyleniu

postanowienia o ustanowieniu takiego kuratora. Z akt sprawy wynika także i to, że postanowienie z dnia 5 stycznia 2010 r. zostało wskazane przez pozwanego Bank (rozprawa apelacyjna z dnia 26 lutego 2010 r., s. 142-142v akt). Kuratora ustanowiono w związku z reprezentacją Spółdzielni w postępowaniu egzekucyjnym z udziałem pozwanego Banku jako wierzyciela.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie także inne osoby. Postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 6 sierpnia 2008 r. o ustanowieniu kuratora mogło wiązać zatem sąd w postępowaniu rozpoznawczym w niniejszej sprawie. Trzeba zwrócić jednak uwagę na to, że po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 26 lutego 2010 r. i po przedstawieniu Sądowi wspomnianego postanowienia (k. 142 akt) Sąd ten postanowił w dniu 12 marca 2010 r. otworzyć zamkniętą rozprawę i wezwać powoda do przedłożenia w oryginale dokumentów pozwalających na ustalenie reprezentacji p. J. W. (k. 150 akt). Dokumenty takie zostały przedstawione jako załączniki do pisma procesowego powodowej Spółdzielni z dnia 26 kwietnia 2010 r. (k. 155 in.). Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd Apelacyjny uznał dokumenty za miarodajne do świadczenia „prawidłowości umocowania Józefa W. do reprezentowania powodowej Spółdzielni” (s. 415 uzasadnienia).

Mimo dość lapidarnego wyводу Sąd Apelacyjny w omawianym zakresie, należy ostatecznie podzielić zawartą w nim konkluzję ogólną.

Po pierwsze, do akt sprawy przedłożono postanowienie z dnia 5 stycznia 2010 r. o uchyleniu postanowienia o ustanowieniu kuratora, przy czym żadna ze stron nie wykazała tego, że w chwili wydania zaskarżonego wyroku orzeczenie to nie było prawomocne w rozumieniu art. 365 § 1 k.p.c. Otwierała się zatem możliwość badania lub weryfikowania prawnego statusu p. J. W. występującego w niniejszym postępowaniu. Po drugie, nie sposób kwestionować prawidłowości ustanowienia dla powodowej Spółdzielni likwidatora na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Spółdzielni (k. 100, k. 160 akt sprawy). Po trzecie, trzeba zwrócić uwagę na wyraźnie ograniczoną, prawną kompetencję kuratora

osoby prawnej (verba legis: „postaranie się niezwłocznie o powołanie organów osoby prawnej, a w razie potrzeby o jej likwidację” (art. 42 § 2 k.c.). W związku z tym kurator ustanowiony na podstawie art. 42 § 1 k.c. nie mógłby występować jako organ osoby prawnej (art. 38 k.c.) w toczącym się postępowaniu. Nie był zresztą ustanowiony dla potrzeb tego postępowania. Nie powstała zatem sytuacja „podwójnej reprezentacji” tej samej osoby prawnej (powodowej spółdzielni) przez dwóch różnych reprezentantów.

W tej sytuacji nie było podstaw do twierdzenia, że naruszono przepis art. 365 § 1 k.p.c., a w konsekwencji także pozostałe przepisy wskazane w pkt 1 wstępnej części skargi pozwanego.

Należy zwrócić uwagę na to, że kwestia braku właściwej reprezentacji powodowej spółdzielni (pozostającej w upadłości od 2003 r.) podnoszona była przez pozwanego już w odpowiedzi na pozew (k. 49 akt sprawy) i innych pismach procesowych (k. 41-43 akt sprawy). Kwestia ta nie pojawiła się zatem dopiero w toku rozprawy apelacyjnej z dnia 12 marca 2010 r. i z dnia 10 czerwca 2010 r. (k. 15 akt i k. 219 akt), lecz znana była pozwanemu znacznie wcześniej. Wymagane przez Sąd Apelacyjny od powódki dokumenty ograniczały się do ustalenia tylko tej kwestii procesowej (zdolności procesowej występującego w postępowaniu likwidatora). Przynajmniej niektóre z takich dokumentów znajdują się już w aktach sprawy (por. np. k. 100 akt). Nietrafne było zatem twierdzenie, że doszło do naruszenia przez Sąd reguł postępowania dowodowego, mającego wpływ na ostateczny wynik merytorycznego rozstrzygnięcia Sądu, a tym bardziej – do sytuacji, w której pozwany bank został pozbawiony możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Z sentencji postanowienia z dnia 21 lipca 2010 r. wynika, że sprostowano pkt 3 sentencji zaskarżonego wyroku z dnia 17 czerwca 2010 r. w ten sposób, że zastąpiono słowa „od powódki na rzecz pozwanego” słowami – „od pozwanego na rzecz powódki”. W związku z treścią rozstrzygnięć merytorycznych zawartych w punktach 1 i 2 zaskarżonego wyroku (Sąd Apelacyjny w zasadniczej części uwzględnił apelację powodowej Spółdzielni) zawarte w pkt 3 postanowienie

o kosztach postępowania należy uznać za oczywistą omyłkę w rozumieniu art. 350 § 1 k.p.c.

Z przedstawionych względów należało oddalić skargę kasacyjną jako nieuzasadnioną (art. 398¹⁴ k.p.c.). Wniosek strony powodowej został oddalony z racji wniesienia odpowiedzi na skargę kasacyjną strony pozwanej po terminie przewidzianym w art. 398² § 2 k.p.c. (por. k. 286 akt i k. 283 akt sprawy).